Henkilöstöpalveluyritysten Liitto

14.6.2017

Eduskunnan työ- ja tasa-arvovaliokunnalle

HENKILÖSTÖPALVELUYRITYSTEN LIITON (HPL) LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ HE 57/2017

Pyydettynä lausuntona HPL lausuu seuraavaa:

HPL pitää maakuntauudistuksen tavoitteita hyvinä. Työelämä ja sen myötä työntekijöiden rekrytoinnit ovat muuttuneet viime vuosina paljon. Nykyisillä keinoilla ja TE-palveluilla ei pystytä vastaamaan työnhakijoiden ja yritysten muuttuneisiin tarpeisiin ja yhä pahenevaan kohtaanto-ongelmaan. Muutokset ovat tältä osin tarpeellisia. Maakunta-uudistuksen tavoitteet, mm. kestävä talouskasvu, alueiden kehittäminen sekä työllisyyden, työllistymisen ja yritysten toimintaedellytysten edistäminen ovat kaikki hyviä ja toivottavia päämääriä.

Markkinoiden avaamisella, kilpailullisuudella sekä tuotantorakenteen monipuolistamisella tavoitellaan asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisäämistä, parempaa ja kohdennetumpaa asiakkaan palvelua, kustannusten säästöä sekä uusia palveluinnovaatioita ja tehokkaampia toimintatapoja. Markkinoiden toimivuuteen perustuvassa mallissa pystytään paremmin hyödyntämään tuloksellisia toimintamalleja.

HPL:n mielestä kasvupalvelukokonaisuutta koskevissa esityksissä on hyvää se, että maakuntien kasvupalvelut tuotetaan taloudellisin ehdoin niin sanotun järjestäjä - tuottajamallin mukaisesti, jolloin kilpailu ei vääristy. Hyvää on myös se, että maakunta vastaa itse palvelujen tuottamisesta vain markkinapuutetilanteissa tai silloin, kun kyse on viranomaistehtävistä. Reilun kilpailun kannalta on tärkeää, että julkiset toimijat toimivat kasvupalveluiden tuottajina vain yhtiömuodossa. Kilpailun lisääntyminen pakottaa kaikki toimijat parantamaan palvelua ja kehittämään innovatiivisia toimintatapoja työllisyyden parantamiseksi. HPL pitää erityisen tärkeänä, että nämä kaikki kasvupalvelu-uudistuksen onnistumisen kannalta kriittiset periaatteet säilyvät mukana jatkovalmistelun aikana ja toteutuvat myös käytännössä.

HPL:llä on kuitenkin joitakin huolenaiheita kasvupalveluiden järjestämisen suhteen.

Riittävän rahoituksen turvaaminen

HPL on huolissaan siitä, miten varmistetaan se, että maakunnat ohjaavat kasvupalvelujen järjestämiseen riittävästi varoja. Kun varoja ei ole lakiesityksessä mitenkään korvamerkitty kasvupalveluihin ja erityisesti työttömyyden hoitamiseen, on vaarana, etteivät maakunnat panosta työllisyyspalveluihin riittävästi. Saattaa käydä niin, että maakuntien kaikki varat menevät mm. lakisääteisiin sote-menoihin. Työllisyyspalveluihin on kuitenkin tärkeää panostaa, sillä niihin käytetyt varat on mahdollista saada moninkertaisesti takaisin. Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat pitäisi saada kohtaamaan nykyistä nopeammin, sillä on laskettu, että jos

HENKILÖSTÖPALVELUYRITYSTEN LIITTO RY
Eteläranta 10, 00130 Helsinki | Puhelin (09) 1728 5400 | www.hpl.fi | etunimi.sukunimi@hpl.fi

työttömyysjaksoja saataisiin lyhennettyä edes päivälläkin, saataisiin jo n. 26 miljoonan euron säästöt.

Yhteistyön merkitystä ei voi korostaa liiaksi

Maakuntien vastuulla on huolehtia kasvupalveluiden yhteensovittamisesta. Tämä edellyttää aivan uudenlaista yhteistyötä. Yhteistyö muiden julkisten toimijoiden ja viranomaisten sekä erityisesti yksityisten palveluntarjoajien kanssa on avainasemassa, jotta palvelut saadaan järkevällä ja kustannustehokkaalla tavalla järjestettyä. Yhteistyön merkitystä kaikkien tahojen kanssa ei voi korostaa liikaa. HPL näkee erityisen tärkeänä myös sen, että maakunnat tekevät keskenään yhteistyötä kasvupalvelujen järjestämisessä ja lakiesityksissä pitäisikin olla jotain kannustetta tällaiseen yhteistyöhön. Lisäksi joidenkin palveluiden keskittämistä tulisi miettiä, sillä näin voitaisiin varmistaa riittävä osaaminen sekä riittävät asiakasmäärät. Lisäksi tulisi huolehtia siitä, että Suomessa säilyy riittävä valtakunnallinen kokonaisnäkemys työllisyyteen liittyvissä asioista.

Vaarana markkinoiden pirstaloituminen

HPL näkee riskinä sen, että maakunnat kilpailuttavat liian pieniä kokonaisuuksia rekrytointi- ja osaamispalveluista tai kotouttamispalveluista. Palveluntuottajien näkökulmasta laaja kirjo erilaisia palveluita eri maakunnissa liian pieniksi kilpailutuksiksi pilkottuna voi olla ongelmallinen palveluiden kehittämisen kannalta. Silloin uudet palveluinnovaatiot voivat jäädä syntymättä, skaalaedut saamatta ja tehokkaammat toimintatavat kehittämättä. Myös digitalisaation tehokas hyödyntäminen edellyttää laajempia kilpailutuksia. On myös tärkeää, että palveluntuottajille annetaan riittävästi liikkumavaraa palveluiden järjestämisen osalta, jotta uusia innovaatioita syntyy (ns. black box -malli).

Digitaalisiin verkkopalveluihin panostettava

HPL pitää hyvänä digitaalisten verkkopalveluiden hyödyntämistä ja kehittämistä. Digitaalisia verkkopalveluita kehitettäessä on kuitenkin myös huomioitava niiden palvelutarpeet, jotka eivät syystä tai toisesta pysty käyttämään digitaalisia verkkopalveluita. HPL ilmaisee lisäksi huolensa siitä, että digitaalisten järjestelmien kehittämiseen (mm. työmarkkinatori) ei tällä hetkellä ole varattu riittäviä resursseja ja on suuri vaara, ettei järjestelmiä ei saada valmiiksi ajoissa. Lisäksi tulisi huolehtia siitä, että jatkossakin järjestelmien kehittämiseen täytyy varata riittävästi resursseja.

Riittävästi resurssoitu ja osaava järjestäjätaho

Uudistuksen toteutuminen edellyttää riittävästi resurssoidun sekä osaavan järjestämistoiminnon. HPL katsoo, että hankinta- ja kilpailutusosaamisesta tulisi huolehtia erityisesti uudistuksen alkuvaiheessa, jotta kilpailutukset saataisiin tehokkaasti käyntiin ja sujuisivat moitteettomasti ja lainmukaisesti.

Ohjausta ja valvontaa ei voi unohtaa

Kasvupalveluiden järjestämisen ja palvelurakenteen valvonta ja siihen liittyvä ohjaus ovat työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla. HPL pitää tärkeänä, että ohjausta ja valvontaa tapahtuu myös käytännössä ja että siihen on riittävät ja tehokkaat keinot. Tämä on erityisen tärkeää silloin, jos maakunta ei näyttäisi selviytyvän kasvupalvelulain mukaisista velvoitteistaan tai toimisi kasvupalvelulain vastaisesti. Lisäksi pitäisi miettiä jotain seuraamuksia niille maakunnille, jotka toimivat vastoin kasvupalvelulain säännöksiä.

Uudenmaan maakunnan erillisratkaisu

Uudenmaan maakuntaa koskevasta erillisratkaisusta säädetään erikseen. Erillisratkaisussa on tiettyjä kilpailuneutraliteetin vaarantavia säännöksiä, jotka ovat selvästi ristiriidassa kasvupalvelulain periaatteiden kanssa. Ne tulisi ehdottomasti korjata.

HPL ei näe Uudenmaan maakuntaa koskevalle erillisratkaisulle relevantteja perusteita ja Uudenmaan maakunnan kasvupalvelut tulisikin HPL:n mielestä järjestää samalla tavoin kuin muidenkin maakuntien kasvupalvelut. HPL perustelee kantaansa mm. sillä, ettei Uudenmaan maakunnan markkinaa tule pilkkoa pienemmäksi eikä byrokratiaa ja sekaannusta tule lisätä. Maakuntien keskinäisen tasavertaisuuden vuoksi millekään maakunnalle ei myöskään tulisi myöntää erillisasemaa.

Henkilöstöpalveluyritysten Liitto (HPL) ry

Merru Tuliara
Toimitusjohtaja
merru.tuliara@hpl.fi
040 5626466